

Ctihodného
P. Ludovíka Blossia
navedení
k dokonalosti křesťanské.

Z latiny převedl
F. Jan Ryšánek,
T. J.

Ascetické bibliotéky č. II.

V Brně.
Nákladem Š. B. S. P., Petrov č. 5.

Tiskem Vil. Burkarta.

Cena 12 kr.

Ctihodného
P. Ludovíka Blossia
navedení
k dokonalosti křesťanské.

Z latiny převedl
P. Jan Ryšánek,
T. J.

Ascetické bibliotéky. č. II.

V Brně.

Nákladem Š. B. S. P., Potrov č. 5.

Tiskem Vil. Burkarta.

Velebnému pánu P. Placidu Mathonovi,
knězi řádu sv. Benedikta v Brně.

Biskupská konsistoř, uvažujíc důležitost a potřebu rozšiřování kněh ryze náboženských v době nynější, schvaluje návrh dopisem ze dne 13. října t. r. předložený, vydávati tiskem úplnou sbírku kněh čistě náboženských pod jménem „Asketická bibliotéka“ a svoluje, by ve sbírku tuto vřaděny a uveřejněny byly spisy tyto:

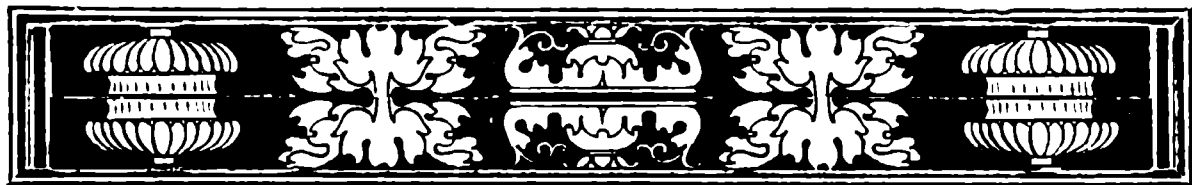
1. Ludvíka Blossia navedení k dokonalosti křesťanské ;
2. Ctitel sv. Josefa ;
3. Didaka Stelly o pohrdání světskými marnostmi ;
4. Sv. Františka Římská dle L. Fullertonové ;
5. Hořké umučení P. N. J. K. dle rozjímání Kat. Emerichové.

Rukopisy předložené se vrací.

Dáno v biskupské konsistoři v Brně dne 16. října 1879.

L. Knopp,
kons. rada.

Ferd. Panšab,
kap. děkan.

Předmluva k ascetické bibliotéce.

Době, kdy poznenáhla vyvínovala se idea křesťanská ve společnosti lidské a všechny poměry její pronikala, tak zvanému středověku rádi vytýkáme mnohé nedostatky a zpozdilosti a tím více chlubíme se vymoženostmi a osvíceností našeho věku; zkoumáme-li ale bedlivěji i náš věk i ona již minulé století, nebudeme moci upříti, že ten tak opovrhovaný středověk v mnohém ohledu znamenité provedl a vším právem honositi se může jistou vzdělaností, za níž daleko pokulhává náš nový věk, věk divných vynálezů a jakési duchové svobody. V našem století pokročily ovšem velice vědy přírodní, zeměznalství a ostatní s tím souvisící a vyšinuly se na stupeň nikdy neočekávaný, za to ale ztratil člověk sama sebe se zřetele, konečný cíl jeho bytí zde na zemi přestal býti předmětem jeho rozjímání a pohrouživ se přes příliš do zkou-

mání hmotného světa a jeho krás a vznešeností zapomenul nezřídka na Tvůrce vší té krásy a vznešenosti a na vznešenost svou vlastní, totiž na nesmrtelnost své duše, na podobu její s Tvůrcem všehomíra a na konečný svůj cíl, totiž spojení se s Bohem. Splnění onoho příslibení písma „B u d e t e jako bohové“ počal člověk jinde hledati, než kde je hledá křesťanství. A v tom právě jak daleko nás předčí minulá století, ten t. zv. zatemněný středověk! Co pro člověka, první to bytost na zemi, bylo nejdůležitějším nejen pro tu nepatrnou chvíli vezdejška nýbrž pro celou věčnost, to bylo tenkrát také nejhlavnějším předmětem vší spekulace a co předůvtipní učenci a svatí muži za nejlepší vymyslili, to také hned životem svým plnili, oni se cvičili ve všech prostředcích, jimiž hlavní cíl člověka dá se dosáhnout, oni z celého svého života ať již byli v jakémkoli povolání a stavu, učinili živou školu, v níž tělo i ducha svého cvičili, podle jistých návodů svatých otců a učitelů, ve všem šlechetném a bohumilém žití, aby i bohumile umřeli (nebo dobře umíratí naučíme se jedině dobrým, šle-

chetným žítím) a za odplatu vzali korunu nehynoucí, a toto se cvičení ve všem bohumilém nazvali řeckým tehdy oblíbeným jménem askesis. Askese tedy znamená cvičení-se v bohumilém živobytí.

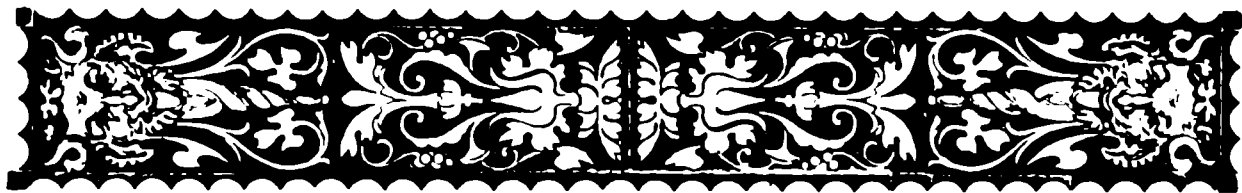
Náš věk není sice takovéto askesi přízniv svým povzbuzením (positivě), spíše však svým výstražným příkladem (negativně), a jako k. p. za času sv. Antonia, sv. Benedikta (v 5. století), za času sv. Františka Seraf., za času sv. Prokopa, sv. Vojtěcha atd. tak i nyní probouzí právě to přetrpké ovoce zapomínání na svůj hlavní cíl — na nesmrtelnost a před Bohem odpovědnost duše lidské, na peklo, na nebe — mnohé šlechetné duchy, aby co celý svět nečiní a za blahovost vykřikuje, sami činili, aby, když celý svět pachtě se po blaženosti vezdejší věčnou ztrácí, oni ji pro sebe vyhledávali. Čím více se množí bezbožectví, ba až zhovadilost ve mnohých, tím více působí milost Boží na nadobách vyvolených a Duch sv. vede je také na poušť, aby jim mluvil do srdce.

Těmto šlechetným duším, opouštějícím svět, či aspoň jeho marnosti, podáváme v této sbírce již osvědčených náboženských spisů, kterou z příčin svrchu jmenovaných jsme nazvali „Ascetickou bibliotéku,“ jako návod ke zdokonalení sebe a pobízkou k vytrvání v díle započatém.

Naši předkové v řehole sv. O. Benedikta byli velečinní v původním sepisování takových jako Duchem sv. diktovaných ascetických kněh, my jejich nehodní potomci ctíme jejich památku aspoň slabým následováním jejich návodů ke zbožnosti a co oni svým životem a písmem hlásali to zachovejme našemu národu modlitbou a tiskem.

V BRNĚ na slavnost všech světců a světice
řádu sv. O. Benedikta (13. listop.) 1879.

P. Pl. J. Mathon,
O. S. B.

Ludvík Blossius (de Blois)

jeho navedení k dokonalosti křesťanské.

V řadě nejčelnějších vůdců duchovních, kteří spisy svými nábožnými prosluli, zajisté jedno z předních míst zaujímá Ludvík de Blois, v latině vůbec Blossius zvaný. Pocházeje ze slavného šlechtického rodu Bloisského uzřel světlo světa roku 1506 v Donstienne v dioecesi Lutišské. Na žádost rodičů svých pobyv některý čas co panoš na dvoře císaře Karla V. záhy zatoužil po zátíší klášterním, kde nejsa rušen hlukem světské slávy volněji Bohu sloužiti a nehy-noucích zásluh pro nebesa získati si mohl. Vstoupiltě tedy do slavné řehole bene-diktinské v Henegavě, kdež pro svou ne-obyčejnou zbožnost jsa teprv 24 let stár jednohlasně za opata zvolen byl. Účin-kování jeho v úřadě tom, který až do smrti

své r. 1566 vzorně zastával, bylo beze vší pochybnosti velmi blahodárné; neboť povznesl a zvelebil příkladným svým životem klášter sobě svěřený v každém ohledu tou měrou, že mu daleko široko po Belgii za tehdejšího věku rovna nebylo. Po celé živobytí těšil se přízni a důvěře nejznamenitějších mužů věku svého, v jejichžto čele byl i císař sám, který mu na důkaz své úcty opětně arcibiskupský prestol či stolec Kamerácký podával, kteréž však důstojnosti Blossius ve své skromnosti a pokoře nikdy přijíti nechtěl. Že ducha sv. Benedikta, patriarchy a praotce všech to řeholí, povýtečným způsobem si osvojil a tudíž i k neobyčejně vysokému stupni dokonalosti křesťanské dospěl, o tom svědčí mimo jiné již i ta okolnost, že povždy v přátelském poměru stál k čelnějším světcům Božím souvěkým a u nich velké vážnosti požíval, jako n. p. u sv. Ignacia Lojolského, zakladatele řádu Tovaryšstva Ježíšova, s nímž si důvěrně dopisoval a u něhož si často rady brával.

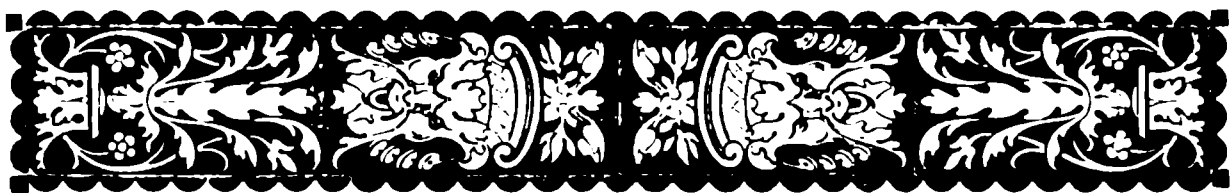
O výtečnosti četných spisů jeho nábožných, jimiž jak nahoře již povědíno, se

zvěčnil, netřeba slov šířiti aneb se dokladů dovolávati. Vždyť císař Karel V. sám spisy tyto svatost a zbožnost dýchající jako druhdy Alexander Velký Homerovu Iliadu stále u sebe choval a napotom v klášteře sv. Justa, kdež po zřeknutí-se vlády soukromý svůj život bohabojně trávil, neustále v nich se přebíral a je zbožně uvažoval. Syn pak císařův, král Filip II. Špaňhelský zdědiv po otci zbožnost, tak si spisy Blossiovy zamiloval, že i jediné dceři své Isabelle, kněžně Belgické, na smrtelném loži svém přikázal, aby každým dnem v nich čítala a život svůj dle nich spravovala.

To dostačíž za úvahu spisů Blossiových vůbec; co se pak týče zvláště přítomného spisku, jež tu v přesném českém překladě podáváme, neváháme tvrditi, že se výborně hodí za čtení duchovní všem, popředkem ale dušem u vnitřním životě poněkud pokročilejším a zběhlejším. A těmto právě dušem jakož i neméně jich duchovním správcům, je řídícím, jej vřele doporučujem zvláště jakožto výtečnou a jedinou svého druhu pomůcku k zprávnému odbývání n. p. měsíčné duchovní své obnovy aneb i při-

pravy k hlavním slavnostem čili svátkům roku církevního. Neboť podnikající dotčenou obnovu anebo i přípravu, k níž ctih. Tomáš Kempenský v zlaté své knížce o následování Krista *) (článek XIX. čísl. 5 a 6) všech věřících vřele povzbuzuje, najdou právě v přítomném spisku nejzdařilejší vzorec a obrazec, dle něhož v duchovní stav svůj nahlédnouti a o úspěchu svém čili i nedostatku v dokonalosti křesťanské důkladně poučiti se mohou. Pročež kdokoli spisek tento výtečný do rukou dostaneš, nena-
hlédniž povrchně toliko do něho, ale vždy přihlížeje k jádru věci, plnou hrstí nasbírej si z něho ryzého zlata duchovního, jehož on ti pod nepatrnou dle zevnějšku ško-
řápkou hojnost velikou podává.

*) Ctihodného Otce Tomáše Kempenského zlatá knížka o následování Krista znovu na český jazyk vyložil a modlitbami příhodnými opatřil Jan Nep. František Desolda, v Praze, sklad B. Stýbla.

Ludvíka Blossia (de Blois) navedení k dokonalosti křesťanské. *)

Kdokoli Pánu Bohu všemohoucímu líbiti se, poněkud v pobožném životě prospívati a tak až k dokonalosti křesťanské dospěti žádáš: přede vším jiným všelikeré kacířství a bludy v nenávisti měj, svaté katolické Církve se přidrž a jí ve vší poníženosti poslušen a poddán buď. Nebo každý, kdo se Církve sv. spustí, a byťby i sebe pobožněji zdál se živu býti: však od Boha živého i obcování Svatých oddělen jest. Pokud's tedy za základ všeho svého předsevzetí položil pravou, přesnou a starou víru, již teprv započniž dobrý a svatý život na něm stavěti.

Bohu služ, blahoslavenou Pannu Marii, Rodičku Boží a svaté nebešťany v poctivosti měj a je vzývej, ovšem ne váhavě z obyčeje toliko, ale se vší pilností a nábožností.

*) Brevis regula tyronis spiritualis.

Život Krista Pána a přede vším jeho hořké utrpení s vděčnou myslí častokráte rozjímej, o to se snaže, abys podle největší možnosti své v pokoře, poslušenství, tichosti, trpělivosti, odevzdání sebe samého (do vůle Boží), stydlivosti, dobrotě, zdržlivosti a lásce Božského Pána a Mistra svého následoval.

U všelikých náklonnostech a žádostech nezřízených pro jmeno Boží sám sobě odpírej. Milování sebe samého čili samolásku a vlastní vůli svou ustavičně umrtvuj a zmužile až do vykořenění jich stíhej. I podávej a podrobuj je vůli Boží, abys tak, co Bůh ráčí, i ty též chtěl a co on na tebe kdy vloží, jako nejlepší dobré rád přijímal a mile snášel, budiž pak ono sladké neb hořké.

Z nezřízeného vyhledávání sebe samého docela se svleč, ano i v dobrém usilování svém Bohu se poroučej, prose jej, aby ne tvá ale vůle jeho ve všem se stala.

Žádného stvoření pomijného nezřízeným milováním se nepřidržuj. Zevnitřnímu podle smyslů sobě čeho libování a tělesným rozkošem dej výpověď a odřekni se jich. Buď světu mrtvý a jako slepý a hluchý ničeho sobě nežádaje ani viděti ani slyšeti, než co by ti potřebné aneb i užitečné bylo k spasení duše tvé.

Když pokrmem se posilňuješ, pilně se varuj, abys těla a následovně i ducha přílišným jídlem neb pitím neobtěžoval. Pokrmu i nápoje střídme požívej, žádné v nich lahůdky nehledaje. Čiješ-li pak nějakou tu lahůdku při požívání jídla neb pití, nezastavuj se u ní, aniž ji k srdci připouštěj. Pokud ti možná představ si na mysli, jakobys každé sousto v předražené krvi Kristově smácel a z předrahých ran jeho nebeský nápoj do srdce svého ssál. Obyčejné a prosté pokrmy více miluj, nežli rozkošné a úpravně strojené; nebo Pán a Spasitel tvůj žlučí a octem byl napájen. Na to též pomni, že, požívá-li kdo čeho i sebe chatrnějšího avšak s nezřízenou chtivostí, ctnost pravé střídmosti tratí a naopak že onen, jenž třeba i rozkošných pokrmů, avšak bez dotčené chtivosti požívá, o ctnost střídmosti se nepřipravuje

Chceš-li pak pravým milovníkem života pobožného a dokonalosti křesťanské slouti, třeba bys proti tělesnosti své statečně bojoval, v ničemž jí nepovoluje, čehož by kdy přílišně a nezřízeně žádostiva byla. Než ale v tom dlužno si počínati s obezřelostí, abys příliš tuhými posty a nemírnou přísností zúmyslně neškodil tělu svému a je nekazil. Ve všech věcích dodrž jisté míry, svaté opatrnosti zachovávej a radám zdravým jiných rád se poddávej. Zby-

tečných však věci nehledej ale raději na mále vždy přestávej. Marnosti a všetečnosti jak v oděvu tak i ve všech jiných věcích se varuj.

Slova škodlivá, nemravná aneb i utrhačná či hanlivá nechť nikdy z úst tvých nevycházejí, aniž těm, kteří taková slova pronášejí, přisvědč a povoluj; raději hled zlou jejich řeč slušným způsobem zamluviti a přerušiti. Klamu a lži se střež. Vší též marné chlouby a všeho pochlebenství se vystříhej.

V slovích svých nebývej ani tvrdý ani pichlavý, ale příjemný a libý; líčenou a strojenou však sladkostí či lahodností slov nehledej se jiným zalíbiti. Taktéž se marných, nejapných, dětinských a daremných či zbytečných slov zhostiž. Můžeš-li bez porušení lásky aneb jiné povinnosti mlčeti, raději vždy mlč.

Nic však méně nebývej tak urputile a kysele mlčelivý, aby u jiných mlčení tvé omrzelosť nevzbudilo. A když již mluvit máš, pokud možná, uskrovní se v řeči, a počínej si v rozprávkách svých se vši-možnou šetrností a obezřelostí. Prvé než mluvit se jmeš, vzývej Boha o pomoc, a ustanov se na tom, že nebudeš více mluvit, než čeho zapotřebí.

S těží někomu urputně odmlouvej aniž se hádej s jinými; ale vydals-li jednou

neb dvakráte svědectví o pravdě, aniž ho přijíti chtěli, nech jich při jich náhledu a jakobys více nevěděl, odmlč se docela, vyjma tenkrát, kdyby skrze mlčelivost tvou nějaké nebezpečenství dušem vzejíti mohlo. Uvykni si mluvit o věcech, které jistiti chceš, jakoby pochybuje, asi v ten smysl: mám za to, že tak se věc má, anebo jestliže se nemýlím, dobře-li se pamatuji, tak aneb jinak se stalo atd.

Mravů lehkých a posunků nespořádaných čili nespůsobných, jakož i přílišného smíchu a všelikých příležitostí k pohoršení vši snažností se varuj.

V obcování s lidmi nezřízeného oblíbení neměj, ale spíše život samotný si zamiluj a v této osamělosti s Bohem a věcmi Božími podle milosti shůry tobě dané se obírej. Jsi-li však mezi lidmi, družně se chovej a přívětivě, avšak vždy s rozvahou, s rozmyslem. Utracení i té chvilčičky času neber na lehkou váhu. Ale nedomnívej se, že čas maříš, když s Bohem uvnitř obcuje vně ničeho nečiníš.

Ničemu nedávej přednost před svatou poslušností k správcům svým duchovním věda, že dokonalé umrtvení vlastní své vůle nej příjemnější obět jest Bohu všemohoucímu. Lépe zajisté jest střídme a zdrželivě ke cti a slávě Boží z poslušenství

živu býti, nežli po příkladě oněch starých Otců nejtužšími posty podle vlastní vůle se trýzniti. Nebo cokoli z pouhého poslušenství se děje, to ač sprosté a chatrné býti se zdá, však Bohu vzácné jest a velikou sebou přináší odplatu; jakož i zase s druhé strany žádný skutek Bohu se líbiti nemůže, s nímž spojena jest neposlušnost. Ty tedy duchovním svým správčům, a byt by i oni nedokonali byli a mnohé nedostatky na sobě měli, se vší ochotností, s tváří veselou, se srdcem poníženým nejinak, než jako Bohu samému se podvol a jich poslušen buď a jim náležitou počestnost prokazuj. Poslouchej tolikéž i sobě rovných ano i nižších sebe u věcech slušných. Přihotov se každé pobožné cvičení své buďsi již na čas odložiti anebo i dokonce opustiti, jakmile toho poslušenství svaté žádá aneb i skutkové lásky bratrské.

Nezůstávej tvrdošíjně a ouporně při svém náhledu ale raději dobrozdání a úsudek svůj úsudku a dobrozdání jiných pro čest a slávu Boží podrobuj. Mile přijímej, kdyby tě kdokoli poučil a pokáral a těm, jenž ti z něčeho domlouvají, spůrně a netrpělivě neodpovídej; raději pokorně a dobrotivě vinna se dávaje prohřešení své poznávej. Byl-lis křivě obžalován anebo obviněn, nevymlouvej se a nezastávej hrdopyšně nevinu svou, ale raději následuje Spasitele

božského hled to smlčeti, leč by snad jiným pohoršení z mlčení tvého vzejítí mohlo.

Nezpečuj se pro Boha pode všecko stvoření ponížiti se. Bys pak nevím jak mnohá potěšení a vzácné dary od Boha přijal: proto hlavy své hned nepozdvihuj, nad jiné se nevypínej, v sobě samém zalíbení neměj, aniž se domýšlej že bys co byl; nebo věci tyto ne tvé ale Boží jsou; protož toliko hřích za jediné vlastnictví své pokládej považuj. Darů pak Božích si nepřivlastňuj a neosvojuj, alebrž vše zúplna na Boha obracej a dobré skutky své mu bez výminky připisuj vyznávaje srdečně, že sám ze sebe nic nejsi, že nic nemáš, že nic neumíš, že nic nemůžeš. A po rozjímání této své nedostatečnosti a nicoty trvejž vždy v pokoře každému člověku přednost dávaje; nebo kdyby ten největší hříšník takových darů dosáhl od Boha, jakých se tobě od něho dostalo, mnohem by snad pobožnější byl, než ty. A vskutku, kdyby tě milost Boží neustále neostříhala, těžších hříchů by's se dopouštěl, než kdokolivěk jiný. Pročež měj sebe za nejničemnějšího všech a věř, že ani hoden nejsi, aby tě země nosila.

Všelikou náchylnost k marné slávě v sobě umrtvuj. Nežádej si toho, abys od lidí znán, chválen a za svatého jmín byl, ale raději si přej, abys neznámý byl a za

nic počten a potupen byl. Neucházej se o lidskou ale o Boží přízeň a milost. —

Křivdu, posměch, nářky, soužení a škody dopuštěním Božím tobě způsobené uč se bez nářku a reptání snášeti, pevně věř, že těmi věcmi od Boha navštíven jsi. Nezlořeč ani zlého nežádej těm, kdož tě sužují, ale po příkladě Pána a Spasitele svého, Krista Ježíše tichý a dobrotivý se jim prokazuj. Nemluv o jich chybách a nedostatecích, jediné lečby toho potřeba nevyhnutelná aneb zřejmý užitek vyžadovaly. Věz, že od nikoho tak soužen a trápen býti nemůžeš, abys větších útisků za hříchy a nevděčnosti své nezasluhoval. —

Všelijaké falše a neupřímnosti se varuj. Ke všem lidem — žádného nevyjímaje, — vespolečnou a upřímnou láskou se chovej. Každého za bratra měj, tělesné však a smyslné lásky k tomu neb onomu nech stranou.

Všem věčného blahoslavenství a všeho jiného dobra ždej. Nesuď člověka podle křehkosti těla viditelného, ale raději podle nestíhlé vzácnosti duše neviditelné jej posuzuj, která k obrazu Božímu učiněna jest.

Hořkost v srdci k nikomu neměj, ale spíše veselou tvář každému ukazuj a ke všem přívětiv buď. Chyby a nedostatky jiných zbožně snášej; chyby však jiných, které se dotýkají cti Boží, laskavě napravuj

aneb hled, aby napraveny byly. V nenávisti měj hřích na člověku, ale proto na člověka samého se nehnevej; neboť Bůh člověka stvořil, hřích však ne Bůh, ale člověk spáchal. Buď hotov všem, obzvláště ale nepřátelům svým dobře činiti, jim pomáhati a je těšiti. Hřešícího aneb i zbědovaného polituj.

Zvláštní pak lítost měj nad dušičkami věrných zemřelých, které ještě v očistci muka trpí.

Pokládejž každého člověka za sebe samého, abys tím snáze vzbolel na hříchy a utrpení jiných (útrpnost měl s hříchy a utrpením jiných) a u věcech dobrých spolu s nimi radovati se mohl. Žádnému nezáviděj. Žádného nezlehčuj. O každém dobře smýšlej. Křivá podezření, která v mysli tvé povstala, hbitě odpuzuj. Žádným nepohrdej. Nad obrácením-se kohokoli hříšníka nezoufej; nebo i ten, který nyní zlý jest, lehce se milostí Boží změní a hodným bude. Učiň pevné předsevzetí, že nikoho nebudeš posuzovati. Slova a skutky jiných na dobrou stránku vždy vykládej, upřímným srdcem vše přijímaje a okem sprostným na všecko se dívaje. To co zlého jest nech, ať je zlé; maně však nic nerozsuzuj, určitě ničeho nevytýkej aniž i za jisté prohlašuj. Ale raději modli se sám za sebe jako za nej-

většího hříšníka a mimo to za jiné, jenž zlého se dopouští.

Protivenství neb kteroukoli nepřijemnost, která obtíží působí buď tělu tvému aneb i duši tvé (ať již odkudkoli a jakkoli se sbíhají) jakoby z rukou Páně přijímej, a je s odevzdanou a trpělivou myslí do konce, ano až do posledního tažení z lásky k Bohu snášej; a buď ujištěn, že ony tobě velmi užitečny jsou a k dosažení věčného spasení velmi potřebny, ač by tobě se snad jinak vzhledem nich zdálo. Pročež Boha, který je na tebe z nesmírné své lásky sesýlá, chval a veleb a jemu neustálé díky vzdávej.

Nedej se pomásti tím, cokolivěk se na světě přihází; ale ve všem k řízení Božímu přihlídej, bez něhožto ani ten nejmenší lístek se stromu nespadne.

Této tedy prozřetelnosti Božské sebe i všecky věci své bezpečně svěř i poruč a v ponížené důvěrnosti ve všelikých příhodách na Pána tak dobrého pevně se spoléhej, bera povždy útočiště své k němu skrze modlitbu, jakož nás k tomu napomíná žalmista Páně řka (žalm 54, 23): „Uvrz na Hospodina péči svou a On tě krmiti bude.“ A k tomu též i povzbuzuje nás sv. apoštol Petr, abychom všelikou péči svou uvrhli na něj, t. j. na Boha, neb on má péči o nás. (1. Petr. 5, 7.)

By ti i všeliké vnitřní potěšení odňato bylo, a ty i mimo to nejtěžším pokušením soužen a zmítán byl: přece však dobrého se předsevzetí nespouštěj, ale věrou pevnou Pána Boha se přidrž žádných radostí marných nevyhledávaje, jimižto bys přirození obtíženému polehčiti a uvolniti mohl.

Jakkoli zpozdlé a mrzké věci zlý duch by ti do srdce vnucovati se opovážil, ty si jich hrubě nevšímej, anobrž vnitřní zrak svůj ihned, jak se ti vyskytnou, od nich odvrát. Nebo mnohem snáze je přemůžeš, jimi pohrdaje a je takoruka splvaje, než když jim pozornost věnovati, o nich přemýšleti neb s nimi se hádati budeš. Aniž se domnívej, že bys z takovýchto pokušení (pokud's je v nenávisti měl a je ihned od sebe odpudil) v nějaký hřích upadl, z něhož by ti bylo před knězem se vyzpovídati. Z hříchů ovšem, jichž jsi se dopustil, máš se před knězem vyznati: než ale pokušení, k nimž jsi nesvolil, hříchem nejsou.

Neboť nečistota duchovní, pokud se ti nelíbí, a ty se v ní dobrovolně nekocháš, neposkvvrňuje duše tvé. Jiná zajisté věc jest, číti v sobě něco zlého a jiná zlému dobrovolně povolovati. Nebo mnozí světci a světice Boží leckdy cítili v těle svém palčivou náchylnost k hříchu, než ale roz-

umem a svobodnou vůlí jí odpírali a ji přemáhali.

Nezanedbávej obvyklé přijímání velebné Svátosti oltářní aniž i upustíš od nábožných cvičení svých pro to kterési opuštění, pro zatmělost aneb vnitřní vyprahlost mysli. Jsoutě ona ovšem v čas trápení takového tobě nepříjemná a velmi pracná; za to ale jsou, činíš-li ty jen, co na tobě záleží, Bohu velmi milá a líbezná.

Nedomnívej se, žeby svatost života v tom pozůstávala, aby kdo velké potěšení a sladkost vnitřní v srdci svém cítil, aniž i za to měj, žeby pravou pobožností byla ona citelná měkkost a něžnost srdce, pomocí které se kdo snadno rozpláče a rozekvílí: neb takýto druh pobožnosti i kacíři ano i pohané mnohdy mají. Pravá pobožnost jest dobrá a ochotná vůle, kterou člověk vždy hotov jest, Bohu svému sloužiti, Jej ctíti a svatou Jeho vůli plniti. Pobožnost ta v mysli potrvá, byťby srdce nevím jak bylo vypráhlo a mysl zcela neplodnou se stala. Pročež sladkostí vnitřních přílišně nežádej: alebrž rovněž tak buď odhodlán a přihotoven míti je, jako bez nich býti. Zalíbí-li se kdy Bohu, tobě útěchu dáti, přijmiž potěšení to Božské se vší ponížeností a s patřičným díkůčiněním; varujž se však, bys kteréhosi daru Božího k vlastnímu svému oblíbení a obveselení nezneužil a na něm nepřestával.

Navštíví-li tě Bůh laskavě, zůstaniž mysl tvá tak čistá, prostá, svobodná a pokojná, jakobys byl ničeho nepocítil. Neb na žádném daru Božím, než toliko na Bohu samém přestávati sluší.

Nic však méně i toho nejmenšího daru Božího vždy zcela nehodným se býti uznávej.

Nejsi-li s to při modlitbě mysl dosti přítomnou udržeti, nermuť se příliš z toho. Nebo i ta modlitba, kterou roztržitým srdcem vykonáváš, užitečná jest a Bohu příjemná i pokudž toliko ty, jenž se modlíš, takovou roztržitost bezděčně snášíš a modlitbu, seč můžeš, dobře konáš. Obětuj tedy dobrou vůli svou Bohu a pak chutě pokračuj v modlitbě své se vši pilností a pokorou. Nebývej taktéž hned netrpěliv aneb i příliš starostliv, kdyby tytéž roztržitosti poznovu tě napadaly a mysl tvou znepokojovaly; ale raději poníženě vše to Bohu poruč a těš se tomu, že on tak dobrotivý a milosrdný jest a nás milostivě ráčí snášeti, když my na modlitbě o věcech marných a neslušných přemýšlíme. Rci jemu: Pane ty víš, žeť plno roztržitostí srdce mé; buď tedy milostiv mně hříšníku nejbídnejšímu. Dobrý Ježíši odpovídej, dosti čiň, a nahražujž za mne, co já zanedbávám. Já dle své mdloby sem a tam se zmítám; uzdrav mne a ustáliž mysl mou.

Že's dosud nemocného mne a těkajícího ráčil's milostivě snášeti, stalo se proto, poněvadž's líbezný a tichý.

Čtení duchovní si zamiluj; než přece vždy přednost dávej modlitbě před čtením. Nečti mnoho pojednou, abys snad ducha svého více nepřetížil, než posílil a občerstvil. Slovo Boží lačnou myslí vždy přijímej, budiž ono již kýmkoli přednešeno a jakkoli prostou řečí hlásáno. Poslouchal-li jsi je dosud nerád, žaluj na sebe sám a pokoř se; neboť věř, že se ti to nepříhodilo pro nedostatek učitele mluvícího ale pro tvou nevděčnost.

Připrav se a žádej sobě často velebné Svátosti ke cti a slávě Boží požívati. Jestliže jí pak tolikrát, kolikrát bys rád chtěl, posvátně přijíti nemůžeš, nermuť se, ale raději s pravou odevzdaností v poklidu srdce se udrž a se k duchovnímu její přijetí připrav. Aníž pak může tobě v tom kdo zabraňovati, aby's puzen svatou touhou, pokud chceš, každým dnem i vícekráte duchovně přijímati neměl.

Každý večer svědomí své zevrubně zpytuj, kterak's čas vynaložil, v čem jsi se prohřešil toho dne a čeho dobrého opomenul. Pros Boha za odpuštění hříchů, maje při tom předsevzetí, že se s pomocí milosti Boží polepšíš. Když si k odpočinutí cudně ulehneš, pokud možná, v přátelské

rozmluvě s Bohem a v rozjímání věcí nebeských hlediš usnouti. Též i ráno hned jak procitneš, uvykni si, první svou myšlenku k Bohu milovně obracet, abys napotom tím způsobnějším se stal k navštívení milosti Boží. Jestliže se však pro poma-tenost myslí nemůžeš tak snadno a volně k Bohu povznesti, anebo jestliže ve spaní, kde rozum takořka svázán jest, nějaký ošklivý sen na tebe přikvačil, přílišnému zármutku se neoddávej, nýbrž jakmile sen ten pominul a ty's opět úplné vlády nad rozumem nabyt, všelikou tu mrzkost v ošklivosti měj a Bohu důvěřuj, trpělivě a poníženě snášeje ouzkość a nepříjemnosť, jenž se tebe zmocnila.

Netoliko těžkých čili smrtelných hříchů, alebrž i menších čili všedních provinění vši bedlivostí se vystříhej. Nebo nevystríháš-li se všeho, cokoli nelibost Bohu působí a cokoli na úkor jest lásky tvé k Bohu, čistoty a pravého pokoje srdce nenabudeš nikdy. Proto však si nezoufej, když se hříchu nějakého dopustíš, aniž pak i tenkrát od tváře Boží utíkej jako ten bázlivec, jenž přílišnou váhu klade na výstupek svůj: ale poníženě a důvěrně se k Bohu obrať, před ním pojednávej o svéto provinění a nevděku a lahodně si počínej při oplakávání hříchu svého. Popatř s jedné strany na bezednou svou opovrženlivost a

bídnoť, s druhé však strany uvaž dobro-
tívoť a mílořdenství Boží nevyzpytatelné,
nevystíhlé, kteréž duši opravdově kající a
hřích úplně zamítající nemůž nebýti ná-
pomocno a jí odpustiti. Na důkaz úplného
svého odkání, očištění, polepšení a zadost-
učinění za hříchý obětujž Bohu Otci ně-
kdejší Syna Jeho Jednorozeného obcování
na zemi a přehořké umučení Jeho. Pros
se vší láskou Krista Pána, aby tebe pře-
drahou krví svou, již za tebe na kříži pro-
cedil, obmyti a dokonale očistiti ráčil. Což
když's učinil, již dobré mysli buď, jakobys
byl Boha nikdy nerozhněval.

Pro ty chyby a nedostatky, jichž
žádným způsobem přemoci v stavu nejsi,
nezmalomyslni příliš, ale pokud si je mílo-
stivosti Boží poručil a jí též sebe samého
odevzdal, setrvejž v pokoře, trpělivosti,
v pokoji a dlouhočekání. Bys pak stokráte,
ano i tisíckrát za den z křehkosti při-
rození svého poklesl, kolikrátkoli jsi klesl,
tolikrát opět povstaň, koje se tou zbožnou
nadějí, že ti odpuštěno bude. Vzbudiž před-
sevzetí a měj ten úmysl, že budeš bedli-
vějším a život svůj lépe spravovati budeš;
než ale nespolehej na svůj úmysl a své
usilování, nýbrž jediné v dobroť Boží
a v pomoc mílosti jeho důvěru svou slož,
kteráž se nikdy nedostávati nemůže tomu,
kdož pokorně činí, co na něm jest.

Ve všech skutcích, slovech, obmyslech a opomenutích svých přímo toliko čest a slávu Boží vyhledávej. Úmysl budiž přímý. Když něco činiti, mysliti, mluvit, aneb i opomenouti chceš, pilně na mysl uvažuj, co tě k tomu přimělo a zdali Boha čili sebe samého v tom vyhledáváš. Seznáš-li pak, že sebe samého na zřeteli máš, tu chvíli opusť od skutku a zapři sebe samého, jediné Bohu věnuje úmysl svůj a náchylnost srdce svého.

U vnitř tak spořádaný býti máš, aby Bůh tobě byl všecko ve všem a ty abys Boha ve všelikém jeho stvoření poznal a miloval; v Bohu též miluj každé stvoření pohlížeje na ně nejnázáve, než jak ono dle bytnosti své původ z Boha vzalo.

Každý skutek svůj a obvyklá svá cvičení odporučuj. Božskému Srdci Páně, aby Ono je z chyb očistilo a zdokonalilo; taktéž je obětuj Spasiteli svému aneb i Bohu Otci, ke cti a slávě jeho věčné, k vzdělání vši Církve, v jednotě a ve spojení s nejsvětějšími. skutky a zásluhami Kristovými. Tak-li učiníš, budou skutkové tvoji a cvičení tvá, ač samy o sobě ničemné a nedokonalé jsou, v pravdě velké a Bohu líbezny. Neboť ony ze skutků a zásluh Kristových, pakliže se ve spojení s nimi vykonají, nabudou vzácnosti nevýslovné, nejnázáve než jako ta kapka vody,

s vínem-li smíšena byla téhož vína výbornou barvu a chuť na se běře. Taktéž i vše, co tebe souží a tobě zármutek a obtíže působí (budiž ono již nepatrné anebo velké, vnitřní anebo zevnitřní) ve spojení s předrahyými muky a bolestmi Kristovými Bohu k jeho věčné oslavě a ku spáse všech lidí obětuj; a tak hle vše to tvé utrpení právě skrze předrahá muka a bolesti Krista Ježíše Božskou skvělost a jasnost nabudou.

Nebývej prudký, náhlý a bouřlivý v tom co činiti máš, aniž pak se k činu uvazuj pro svou přílišnou k němu náklonnost co vězeň nějaký. Nepodávej se nevčasné a nemístné náhlosti a prchlivosti mysli své, ale skrz rozum buď pánem nad sebou samým a činy svými. Vnuknutí Božských a vůle Boží pilně šetř a Boha uvnitř mluvícího milerád poslouvej. Cožkoli by v tobě čistotu, pokoj a volnost mysli rušiti mohlo, toho všeho se bedlivě vystříhej. Nezřízenou náklonnost a velikou vášeň hněvu, zlé žádostivosti, strachu, radosti, zármutku od sebe odpuzuj. Velikou zpozdilou a daremnou pochybnost a rozpač svědomí odlož. Zbytečnými starostmi mysl svou nezamotej. Toto co tobě poručeno není a co se tebe vůbec ani netkne, zcela Bohu ponech. Nebývej příliš starostlivým ohledem věcí časných a zevnitřních.

Když's konečně rozum a všecku náchylnost srdce svého odvrátil od věcí pomíjejících, uzavři se do pokojíka srdce svého a tam, což Božího jest, konej. Neustále mysl svou k Bohu pozdvihuj a si jej na každém místě přítomného představ (neb vskutku Bůh všady jest celý a nerozdílný) a s ním u vnitřní modlitbě bez ustání rozmlouvej vysílaje k němu zbožná přání svá a ohnivé povzdechy. Zanech všeliké rozdělenosti a nauč se, na jednu věc mysliti, jedné věci se přidržeti. Toto uzavírání se v srdci velmi potřebné jest. Netrať srdce aniž i vši se naděje vzdávej, že tak nestálý jsi a mysl svou tak s těží na Boha upnutou udržeti v stavu jsi, raději setrvale o to usiluj, abys ji neustále zpět k Bohu přiváděl. Pakli v tomto dobrém návyku mysl tvá se upevnila, již snadno a bez obtíže o Bohu a věcech Božských mysliti dovedeš.

Představ si v mysli své milostný obraz Pána Ježíše Krista, Bůh-člověka to na kříži pnícího, a Jej co nejhlouběji do ní vryj. Pozdravuj a zbožně uctívej předrahé a vši pocty hodné rány Spasitele tvého a do nich se, jako do hlubin vši milosti zcela pohruž. Tímto aneb jiným představem utrpení Páně, vše jiné představy a nápodobnění o věcích sprostých, vše cizé přeludy a neužitečné myšlení jako klín klínein ze srdce svého vyražej. Budiž

tedy, pokud možná, vždy sobě přítomen a uzavři se do sebe; mysl svou ode všech světských a pomijných věcí odvrát, upříž zrak svůj vnitřní se vši prostotou a s poklidem na Pána Boha, jenž uvnitř tebe přítomen jest a prodlíž v sladkém rozmlouvání s ním. Pokládejž za bídu, za neštěstí, na čas jakkoli krátký vzdálenou býti od Pána, jenž jest dobro nezměnitelné a lásky nejhodnější, jenž jest veletok, ano moře rozkoší nevypravitedlných.

Ostatně aby's tím snadněji uvnitř obcoval s Bohem, nauč se z paměti jistým modlitbičkám a milovným povzdechům, jichž by's, ať již se procházíš aneb odpočíváš, u sebe zbožně uvažovati a je častokráte opakovati mohl. Jsoutě to takoruka střely lásky, jež vysíláme přímo k Bohu, abychom to Božské Srdce jimi zranili. Na př.: Ó dobrý Ježíši! Ó miláčku můj jediný! Ó milosti má jediná! Ó sladkosti nestíhlá srdce mého! Ó jediný živote duše mé! Kdy as ten čas přijde, abych se tobě všecek líbil? Kdy konečně se stane, že sobě samému, bídnému světu tomuto, ano všemu stvoření odumru? Kdy se toho dočkám, že ve mně krom Tebe samého nic žíti nebude? Smiluj, smiluj se nade mnou a pomозиž mi!

Tisíckráté pozdravuji a se vši uctivostí vzývám předrahé rány Tvé: pohrouziž mne

do nich, abych opravdově čist byl a Tvou láskou opojen! Takovéto a jim podobné povzdechy vysýlejž k Bohu, než počínejž si při tom klidně a lahodně, aby's přílišným pohnutím mysli hlavy nenamáhal. Aniž jest i potřebí, aby's ty povzdechy ústy pronášel zvlášť před jinými, leč by's zjevně cítil, že by tě nahlas pronešené k větší pobožnosti povzbuzovaly a žádného mimo to nebylo, kdo by se nad tím horšil. Že tento způsob modlitby nanejvýš účinnivý a nad míru užitečný je, dosvědčují všichni.

A zajisté, jestliže mimo mrtvení vlastní své vůle i v tomto pravém vcházení do srdce svého skrz vnitřní modlitbu a srdečné povzdechy bez ustání se cvičiti budeš: tehdy nabudeš mysli neposkvrněné, mysli prosté, kteráž o nic jiného než o slávu Boží stojí a se stará, mysli uvolněné a svobodné, kteráž nade vše pomijné a nestálé stvoření se povznáší a Boha nepohnutě se přidržuje; a takhle v jednotě ducha s Bohem odpočívaje až i k vrcholu dokonalosti dospěješ. Nebo až láskou nejčistší nade vše představy a podobenství věcí dočasných povznešen a moudrostí nadpřirozenou osvícen budeš, neodolatelně Bůh tě s sebou uchvátí a v bytnost svou pohrouží, tak že ty již na tomto světě jakoby v ráji a v království nebeském přebývati budeš. Ano Bůh tě připustí k Božské oné jednotě, o níž žádný

stvořený rozum pojmu nemá; a v tomto sjednocení ty již s Bohem jsa jeden duch, všecek se jemu připodobníš. A až tak předivně proměněn budeš, Duch svatý pravzvláštním nadpřirozeným způsobem v tobě, nejinak než druhdy v apoštolích, dokud v tomto vyhnanství dleli, přebývati bude.

Kdokoli tyto řádky čteš, tak je čti, aby's se pevně na tom ustanovil, že s pomocí milosti Boží obcováním svatým a novým životem to, což tu četl, na vlas vypodobniti míníš; sic jinak čtení ti málo neb zhola nic neprospěje. Aniž na tom měj dosti, že's ty řádky jednou přečetl: ale o to se zasazuj, abys častěji, co tu vyloženo, ku paměti přiváděl, ano každým dnem vedle znění spisu toho, vždy více a více vše co tobě vlastního v sobě umrtvoval, vlastní totiž vůli svou a sebe samého ve všem vyhledávání, jimižto přirození lidské jen k sobě zření má, sebe samo a zisk vlastní toliko vyhledává.

Přičiň se též, abys každou zlou náchylnost a žádost nenáležitou ze srdce svého vykořenil. Ovšem častým svědomí svého zpytováním poznáš, že's ještě světu dokonale neodumřel; nejednou též v dobrém ochabneš a poklesneš; nad to také uzříš, že's průběhem mnoha let sobě odpíraje, přec jen nevalný prospěch v dokonalosti učinil: proto ale pro všecko od předsevzetí svého ne-

upouštěj, aniž se i z toho zkormucuj; neb kdo se učí nějakému umění, drahný čas se cvičiti musí, než se do něho opravdově vpraví a se vyučí. A pakliže by's takto usiluje prvé se světa sešel, nežli's z dokonalosti dospěl: nic méně blahoslavený jsi a do věčné radosti Pána svého vejdeš.

Pročež tedy prosiž jen vždy a tluč se vší ponížeností a vytrvalostí na dvéře nejdobrotivějšího a nejštědřejšího Boha svého. Nebo tak prose, vezmeš v čas příhodný, cožkoli zapotřebí, aby's Bohu se zalíbil, vezmeš Boha samého a to způsobem povýtečným. Usmysli sobě co chceš, obrať se kamkoli chceš, nebudeš moci prospívati v životě duchovním, nebudeš-li o to stále usilovati, aby's hříchům a všem věcem pomijným odumřel (než však v toto usilování své naději svou neskládej, nýbrž jediné v milosrdenství a milost Boží). Neboť v pravém mrtvení sebe samého a v úplném sebe odevzdání spočívá opravdový a sice nejlíbeznější život duchovní. Kterýžto nám uděliti ráčiž Bůh Otec, Bůh Syn i Bůh Duch Svatý, trojjediný Bůh, kterýž jest požehnaný na věky věkův. Amen.

